

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.22.672/2017/8. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Koós Zoltán ügyvéd

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Nagy László Zoltán ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Óvárosi Törvényszék 56.Pf.630.810/2017/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.P.86.488/2015/41.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 127.500 (százhuszonhétezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 600.000 (hatszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2010. december 18-án a felperest utcai konfliktust követően ököllel arcon ütötte, aki az ütés következtében hanyatt esett, és koponyasérülése következtében maradandó egészségkárosodást szenvedett, amellyel összefüggésben 50%-os összszerkezeti egészségkárosodása alakult ki. A koponyaűri vérzés és az

ellátáshoz szükséges műtėti beavatkozás következményeként nála koponyaboltozati csontanyag hiány, enyhe motoros beszédzavar, az agyállomány globális sérülékenysége és mentális teljesítőképesség-csökkenés, valamint poszttraumás stressz-zavar alakult ki.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és különböző jogcímenek vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [3] Keresete jogalapjaként jelölte meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, 84. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését, valamint 355. § (1) és (4) bekezdését.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset részbeni elutasítását kérte. A károkozás tényét és ezzel összefüggésben a kereset jogalapját nem vitatta, az összecszerűség vonatkozásában kizárólag a látogatással kapcsolatban felmerült útiköltséget fogadta el.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.024.160 forintot, valamint perköltséget, a keresetet ezt meghaladóan elutasította.
- [6] Határozata indokolásában a nem vagyoni kárigénnyel kapcsolatban rögzítette, hogy a felperes az alperes által okozott testi és lelki sérülések folytán 50%-os össz-szervezeti egészségkárosodást szenvedett. A nem vagyoni hátrányok körében értékelte, hogy a felperes a korábbi életvitelét nem folytathatja, a sporttevékenység végzésére vonatkozó lehetőségei beszűkültek, korábbi hobbiját, a labdarúgást abba kellett hagynia. Figyelembe vette, hogy a szakvélemény szerint a felperes által elvállalható munkák köre leszűkült, továbbá értékelte a felperes maradványállapotát és azt, hogy a sérülései maradandó fogyatékossgot jelentenek. Mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy a felperes által elszenvedett hátrányok kompenzálására 6.000.000 forint alkalmas.
- [7] A felperes és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbeezett rendelkezéseit részben, a feljegyzett kereseti illeték és költség vonatkozásában megváltoztatta, egyebekben azt helybenhagyta.
- [8] A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság az annak alapjául szolgáló körülményeket helyesen vette számba, és azokat a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelte. Kiemelte, hogy az alperes bűncselekményt is megvalósító károkozó magatartása folytán a felperes rendkívül súlyos nem vagyoni hátrányokat szenvedett el, annak következtében

egyszerre veszítette el örömforrásainak nagy részét és egzisztenciális lehetőségeit is. A szakvélemény alapján utalt a felperesnél jelentkező panaszokra és a fizikai teljesítőképesség csökkenésére, továbbá a felperesnél jelentkező pszichés panaszokra, illetve enyhe beszédzavarára, amelyet szintén szociális kudarcforrásként él meg. Kiemelten értékelte, hogy a felperes a bántalmazást fiatal felnőttkorban szenvedte el, amely miatt életmentő műtetre, a későbbiekben pedig koponyacsont pótlásra szorult. Az elsőfokú bírósággal egyezően rögzítette, hogy a bántalmazással összefüggésben a felperesnél poszttraumás stressz alakult ki, amellyel kapcsolatban teljes gyógyulás az elszenvedett agykárosodás miatt nagy valószínűséggel nem várható, hanem az krónikus lefolyásúvá alakul át és személyiségváltozáshoz vezethet. Fokozott súllyal értékelte a felperesnél bekövetkezett végleges agyszöveti elhalást és az ebből eredő kommunikációs nehézségeket.

- [9] Az alperes hivatkozásával ellentétben a szakvélemény alapján azt állapította meg, hogy a felperes egészségkárosodása kizárólag a bántalmazásból ered.
- [10] Az alperesnek a szakszerű segítség igénybevételének elmaradásával kapcsolatos hivatkozásával összefüggésben kiemelte, hogy a károsulti közrehatás tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a bizonyító fél az alperes volt. Megítélése szerint azonban az alperes nem tudta minden észszerű kétséget kizáró módon bizonyítani a felperes közrehatását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalmilag - kérte annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a nem vagyoni kártérítés iránti kereset elutasítását, másodlagosan annak mérséklését.
- [12] Megsértett jogszabályhelyként jelölte meg a Ptk. 355. § (4) bekezdését, mert álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítésként jogerősen megítélt összeg eltúlzott.
- [13] Érvelése szerint a perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a felperes munkalehetőségei beszűkültek volna. Állította, hogy a felperes a korábbi munkaköréhez hasonló feladatokat lát el, így a káresemény a munkavállalásra és így az egzisztenciájára sincs kihatással.
- [14] Nem értett egyet a jogerős ítéletben foglaltakkal a sporttevékenység vonatkozásában sem. Álláspontja szerint az nem értelmezhető a felperes vonatkozásában egzisztenciális lehetőségként, ugyanis ebből a tevékenységből a felperesnek bizonyított jövedelme nem származott, és nem merült fel bizonyíték arra, hogy a felperes a labdarúgásra mint potenciális jövőbeni bevételforrásra számíthatott volna. Hivatkozott arra, hogy a szakvélemény szerint nincs annak akadálya, hogy a felperes hobbi szinten más sporttevékenységet folytasson, így a labdarúgás abbahagyása sem a szabadidő eltöltése, sem egzisztencia

szempontjából nem hat ki a felperes mindennapi életére.

- [15] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a várható egészségromlás tekintetében olyan tüneteket is figyelembe vett, amelyek a felperesnél jelenleg nem állnak fenn, bekövetkezésük csupán valószínűsíthető.
- [16] Hivatkozott arra is, hogy a bántalmazás a felperesnél bizonyos mentális problémákat, korábbi személyiségbeli „hiányosságokat” csak felerősített, azokat nem okozta.
- [17] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a felperes terhére értékelendő, hogy nem vett igénybe segítséget a poszttraumás stressz kezelésére.
- [18] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen annak hivatalból történő elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.
- [19] Elsődleges kérelmével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg a megsértettnek állított jogszabályhelyet. Az ügy érdemére vonatkozóan előadta, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítékok helyes mérlegelésével hozták meg döntésüket.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [21] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között bírálta felül.
- [22] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [23] A felperes a felülvizsgálati eljárásban alaki ellenkérelmet is előterjesztett, amelyre tekintettel a Kúriának elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a felülvizsgálati kérelem megfelel-e a Pp. 270. § (2) bekezdésében foglaltaknak.
- [24] Rámutat a Kúria, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében az arra jogosult jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a jogerős határozat felülvizsgálatát, egyben - egyébek mellett - meg kell jelölnie, hogy milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adnia - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a határozat megváltoztatását milyen okból kéri.
- [25] A felperes hivatkozásával ellentétben az alperes felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként jelölte meg a Ptk. 355. § (4) bekezdését, így kérelme megfelelt a Pp. 270. § (2) bekezdésében

és 272. § (2) bekezdésében foglaltaknak, ezért a Kúria azt érdemben vizsgálta.

- [26] A Kúriának a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel abban kellett állást foglalnia, hogy az ott felhozott érvekre tekintettel a jogerősen megítélt nem vagyoni kártérítés összege eltúlzott-e a perbeli bántalmazás következtében a felperest ért nem vagyoni hátrányok kiküszöbölésére.
- [27] Az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) számú határozatára figyelemmel, a BDT2003. 865. számú döntésben is megjelenő gyakorlat szerint a nem vagyoni kártérítés funkciója, hogy az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról olyan pénzbeli szolgáltatás nyújtásával gondoskodjon, amely az elszenvedett sérelemért azzal nagyjából egyenértékű, más nemű előnyt nyújtson; ez a kompenzáció tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett más nemű előnyt nyújtó szerepet tölt be.
- [28] Jelen esetben az ügyben eljáró bíróságok a perben lefolytatott bizonyítás - így különösen a szakvélemények - alapján részletesen rögzítették, hogy a felperest a perbeli bántalmazás következtében milyen hátrányok érték, és ezek együttes értékelésével helytállóan határozták meg a nem vagyoni kártérítés összegét, amellyel a Kúria teljes mértékben egyetértett.
- [29] Az alperes felülvizsgálati érvelésével ellentétben a szakvélemény alapján egyértelműen rögzíthető, hogy a felperes az általa korábban végzett munkáját az elszenvedett sérülések következtében a továbbiakban nem tudja ellátni, mert a nagy testi erőfeszítés koponyaűri nyomásfokozódás kockázatával járhat, tartózkodnia kell a hő- és napsugárzástól, továbbá magasban munkát, illetve nehéz fizikai tevékenységet nem végezhet (23. sorszámú szakvélemény 19. oldal 2. kérdésre adott válasz). A szakvélemény alapján (9. számú kérdésre adott válasz) rögzíthető az is, hogy a felperes által elszenvedett sérülések és egészségi, fizikai állapota az általa elvállalható munkák körében korlátozó tényezőként jelentkezik. Mindezek alapján a másodfokú bíróság - a szakvéleményben foglaltakkal egyezően - helytállóan állapította meg, hogy a felperes a sérelmére elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben nem csak az örömforrásainak nagy részét vesztette el, de egzisztenciális lehetőségei is korlátozódtak.
- [30] Arra helyesen hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a felperes munkavállalási képessége bizonyított, hiszen a káresemény óta is dolgozik, azonban azt alaptalanul állította, hogy nincs bizonyíték a munkavállalási lehetőségek leszűkülésére. A korábban kifejtettek alapján a szakvélemény alátámasztja, hogy a felperes milyen munkavégzésben akadályozott, amelyre tekintettel az általa elvállalható munkák köre a korábbihoz képest nyilvánvalóan leszűkült, amely az egzisztenciális lehetőségeire is hatással van. Ezeket a körülményeket tehát az ügyben eljáró bíróságok helyesen értékelték a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása

körében.

- [31] Nem értett egyet a Kúria az alperesnek a felperes sporttevékenységével kapcsolatos érvelésével sem.
- [32] Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján helyesen rögzítette, hogy a felperes korábbi életvitelét nem folytathatja, a sporttevékenység végzésére vonatkozó lehetőségei beszűkültek. A bizonyítékok helyes értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a labdarúgás mint szabadidős, illetve hobbi tevékenység nélkülözése olyan valós nem vagyoni hátrány, amelyet a nem vagyoni kárigény körében értékelni kell.
- [33] A Kúria - az alperes érvelésével ellentétben - osztotta a másodfokú bíróság álláspontját abban is, hogy a nem vagyoni kártérítés körében figyelembe kell venni az egészségi állapotban a szakvélemény alapján valószínűsíthetően bekövetkező változásokat, így a jövőben esetlegesen jelentkező állapotromlást is. A szakvélemény alapján a törvényszék helytállóan állapította meg, hogy az elszenvedett sérülésekre figyelemmel, az idő múlásával a felperesnél további egészségromlás bekövetkezése is várható, nem kizárt szervi, agyi elváltozás kialakulása, ennek lehetőségét az eljáró bíróságok helytállóan vonták a mérlegelés körébe, és megfelelően értékelték azt.
- [34] A felperesnél fennálló mentális problémákkal kapcsolatban a másodfokú bíróság a szakvélemény figyelembevételével helyesen rögzítette az őt érintő negatív változásokat és azok okait. Ebben a körben a szakvélemény alapján a törvényszék azokat a pszichés problémákat és mentális eredetű negatív változásokat vette figyelembe, amelyek a perbeli bántalmazással okozati összefüggésben állnak.
- [35] A felperes kárenyhítési kötelezettségével kapcsolatban a Kúria szintén egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal. Az alperes hivatkozásával ellentétben a szakvélemény alapján nem csak az rögzíthető, hogy a felperes lelki állapotának helyreállítása, javítása érdekében pszichiátriai és pszichoterápiás kezelés szükséges, hanem az is, hogy szakértőileg nem állapítható meg, hogy ezek a panaszok kezeléssel véglegesen megszüntethetőek-e (23. sorszámú szakvélemény 23. oldal 4. kérdésre adott válasz). A szakértő egyértelmű választ adott a kezelés hatásainak megítélhetősége vonatkozásában, a szakvélemény ebben a körben aggálymentes, további kiegészítésére nem volt szükség. Erre tekintettel a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a károsulti közrehatást nem bizonyította, így az erre való hivatkozás a nem vagyoni kár összegének meghatározásakor nem volt figyelembe vehető.
- [36] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet

felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az mindenben megfelelt az irányadó jogszabályoknak.

Záró rész

- [37] A Kúria a pervesztes alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére a jogi képviseletével összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.
- [38] A tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a pervesztes alperes köteles a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.
- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. január 30.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírószági ügyintéző
HM